П III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тромесечна: 9.20 пенга

Год. III. Ујвидек, субота, 1 мај 1943 Број 95

Немци одбијају све нападе у Тунису

Јаке борбе воде се код кубанског мостобрана

Москва није задовољна одговором пољске емигрантске владе и жели да оснује другу пољску владу

Немачка врховна команда саопштава:

У четвртак Совјети су са јаким снагама поново извршили напад на источни фронт кубанског мостобрана. Упркос јаке артилериске припреме, као и тенковске и ваздушне подршке, непријатељу није успело ни на једном месту да освоји простор. У тешким одбранбеним борбама које су успешно потпомагане од стране ваздушних снага, крваво смо одбили напад и уништили бројне тенкове. Изнад јужнога дела сектора фронта у ваздушним борбама немачки ловци оборили су 67 совјетских апарата.

На бојишту фронта у Тунису одбили смо више локалних продора непријатеља. Ваздушна снага је у простору Средоземног Мора оборила 12 непријатељских авиона. Наши губици износе 5 апарата.

У јутарњим часовима 29 и 30 априла немачке снаге за заштиту обале потопиле су испред холандских обала 2 брзе енглеске јединице, сем тога једну тешко оштетили а четврту запалиле.

У северном делу Атлантског Океана и у Средоземном Мору наше подморнице из јако заштићених конвоја потопиле су 10 бродова са 53.000 бруто регистарских тона бродског простора. Даљих 5 бродова са 20.000 тона бродског простора погођено је торпедима. Једна наша подморница оборила је један тежак непријатељски бомбардер.

САВЕТОВАЊА АМЕРИЧКИХ И СОВЈЕТСКИХ ПОВЕРЕНИКА У ИРАНУ

Цариград, 30 април. — (Стефани). Према извештају из Техерана, лични повереник Рузвелта генерал Харли водио је разговоре са совјетским привредним повереницима углавном о питању транспорта. Саветовања нису довела ни до каквог резултата, пошто се испоставило да совјетски повереници имају намеру да истисну америчку контролу иранских железница. (МТИ).

Још није нађено решење пољско-совјетског спора

Пољски амбасадор у Совјетској Унији отпутовао из Москве

Стокхолм, 30 април. (Стефани) — Приликом одласка пољског амбасадора из Москве на станици су били присутни посланици Енглеске, Сједињених Држава и Турске, као и друге личности. Пољски амбасадор остаће у Кујбишеву отприлике недељу дана да би тамо сачекао окупљање пољских дипломатских и конзуларних личности са совјетске територије и да с њима отпутује у Иран. Заступање интереса Пољске у Совјетској Русији преузело је дипломатско претставништво Сједињених Држава.

ЕНГЛЕСКА ШТАМПА О СПОРУ

Женева, 30 април. (ДНБ) — Енглески листови објављују мишљење о изјави пољског емигратског одбора. »Дејли Телеграф« пише да емигрантски одбор на пољу опозиције према Совјетима није отишао довољно далеко. »Тајмс« указује на то да ће совјетска влада признати само такав пољски одбор који ће се уздржавати од изјава мишљења које су штетне за садање или будуће држање Совјета. Према »Дејли Хералду«, између Совјета и пољског одбора могућ је споразум ако се нађу путеви и начини за задовољење бољшевика. Према »Дејли Скечу«, британске власти у Лондону покушаће да ограниче пољске листове који излазе у Лондону. У првом реду биће речи о таквим саопштењима која објављују вести о несугласицама са Совјетима.

МОСКВА ЈЕ ОБАВЕШТЕНА О АНГЛОСАКСОНСКОМ СТАВУ

Амстердам, 30 април. (ДНБ) — »Ексченж Телеграф« објављује извештај о спору који је избио између Совјета и пољске емигрантске владе. Према извештају, напори да се изгладе спор, посматрани из лондонске перспективе, још нису довели до новог развоја. Težište преговора сада је пренето у Москву. Дипломатски претставници Енглеске и Сједињених Држава у међувремену добили су извештаје својих влада у којима се до најситнијих детаља налаже став двеју влада. У исто време совјетска влада је обавештена о енглеском и америчком ставу.

Дипломатски уредник »Њуз Кроникла« упозорава читаоце да не схватају олако пољско—совјетски спор и пише да нема разлога веровању у брзо поравнање спора.

ЛИТВИНОВ ПУТУЈЕ У МОСКВУ

Амстердам, 30 април. (ДНБ) — Према енглеској обавештајној служби, амбасадор Литвинов путује идуће недеље у Москву. Не зна се да ли његов пут стоји у вези са прекидом односа совјетске владе и пољске емигрантске владе у Лондону.

Разочарење у Лондону

Берн, 30 април. (БТ) — Према лондонском извештају швајцарских листова, после изјаве пољске владе о совјетско—пољском спору појавио се први утисак да је у енглеској престоници изјава изазвала разочарење. Нема никаквог знака да је учињен покушај за попустљиво држање. Пољска влада ништа није повукла и ништа не жали. Черчил је у уторак и среду водио вишечасовне разговоре са Сикорским и Рачинским, пољским министром спољних послова. За сада се само може претпостављати — констатују дописници швајцарских листова — да су Черчилови и Иднови напори остали потпуно безуспешни. Свакако да Савезници немају могућности за погађање у овој ствари, јер ако не нађу решење тада ово питање може затровати све односе Савезника са Совјетском Унијом, а то може бити штетно и за вођење рата.

Према извештајима пристелим из Москве, пољска нота и у совјетским круговима је изазвала врло незадовољан утисак. Према мишљењу совјетске владе, у пољској изјави не налази се ни најмања могућност која би омогућила да се преброди провалија настала између Кремља и владе Сикорског. Према схватању Кремља, садања пољска емигрантска влада гаји једнострана антисовјетска осећања и због тога се поново успостављање дипломатских односа са садањом пољском владом сматра потпуно немогућим.

ДИПЛОМАТСКИ ПОРАЗ САВЕЗНИКА

Вашингтон, 30 април (БТ) — Сукоб који је избио између Совјетске Уније и пољске емигрантске владе у Вашингтону сматрају као дипломатски пораз Савезника. У Вашингтону је распрострањена вест да је Черчилу и Рузвелту наводно успело да заједнички премосте онај расцеп који је настао у фронту Савезника на тај начин што ће напустити владу Сикорског и њој насупрот признати »одбор пољских патриота« који је основан у Москви. У Вашингтону иначе виде у поступку совјетске владе знак да се Совјетска Унија — као и до сада — и надаље јаким и скоро непремостивим неповерењем понаша према свакој другој држави.

НАЈНОВИЈИ МОМЕНТИ У ПОЉСКО-СОВЈЕТСКОМ СУКОБУ

Будапешта, 30 април. (БЕ) — Према дописнику листа »Пешт« из Цириха, пољско-совјетски сукоб, који је проузроковала последња изјава лондонске пољске владе и акција украјинских Пољака, који стоје у служби Совјета, да се успостави једна армија против Сикорскога поново се заоштрио. Све је то утицало на енглеску владу да започне непосредне преговоре са Москвом не обраћајући се влади Сикорскога. Према извештају из Стокхолма, британски амбасадор у Москви добио је упутства да учини кораке код комесара за спољне послове Молотова ради заглађивања спора. Слична упутства добио је и дипломатски претставник Сједињених Држава. Енглеско-америчка акција пре свега труди се да претстави као да дипломатски односи нису прекинути.

Сахрана барона Ланга

Будапешта, 30 април. — (Телефоном). Јуче по подне сахрањен је у Будапешти на Керепешком гробљу барон Ланг. Погребу су присуствовали претседник владе Калан Миклош, министар унутрашњих дела д-р Керестеш-Фишер Ференц, претседник парламента Ташнади-Нађ Андраш, Векерле Шандор, Кања Калман, Милан Л. Поповић, народни посланик, као и претставници генералитета и официрског кора.

Свештеник Келек Лајош одржао је велики надгробни говор.

Одбијени јаки совјетски напади код кубанског мостобрана

Совјети су изгубили 20 тенкова

Берлин, 30 април. (ДНБ) — На Источном фронту, код кубанског мостобрана Совјети су 29 априла — како ДНБ сазнаје — са више дивизија прешли у очекивану офанзиву. И поред жестоке артилериске припреме и јаких потпомагања моторизованих дивизија и убацивања у борбу авијације није Совјетима успело нигде да постигну територијални добитак. У тешким борбама које је потпомагала авијација, немачке трупе одбиле су све нападе, и то делимично још док су били у припреми. До сада је уништено или онеспособљено 20 тенкова.

Фински лист о борби Мађарске

Хелсинки, 30 април. — (МТИ). У серији чланака о Мађарској лист „Соумен Социјалдемократи“ објављује и један чланак у своме броју од четвртка, у коме пише између осталог:

Искуства стечена за време Кун Беле чине сасвим природним што се Мађарска данас бори против бољшевизма. Уосталом, Мађари у садашњем рату учествују да би у првом реду одбранили своју слободу и независност без икаквог другог циља. У мађарској најискреније очекују мир, али сви се надају да се Совјетска Унија пре свега мора на неки начин срушити.

БИВШИ ХОЛАНДСКИ ВОЈНИЦИ ДУЖНИ СУ ДА СЕ ЈАВЉАЈУ НА ВОЈНУ ДУЖНОСТ

Берлин, 30 април. — (ДНБ). На надлежном месту саопштили су да је одређено да се сви бивши холандски официри, подофицири и војници морају пријавити на вршење своје војне дужности.

ПОГИБИЈА КАНАДСКИХ ОФИЦИРА

Стокхолм, 30 април. — (ДНБ). Главни стан канадских трупа — према извештају Јунајтед Преса — саопштава да је генерал-мајор Салмон, прекоморски заповедник канадске дивизије, са поручником Финлејем погинуо при ликом авионске несреће.

Кроз штампу

Зашто се боре Немачка, Италија и њихови савезници

„Пестер Лојд“ доноси пропратну реч министра Рибентропа у новоме „Приручнику Европе“, где су, уз опсежан документарни материјал о политичким, привредним и културним снагама новог европскога поретка, дале и многе истакнуте европске личности своје чланке. Министар Рајха написао је између осталог: „У својој заслепљености Енглеска не види да би, у случају да бољшевичка Русија овлада Европом, и тиме Совјетска Унија огромно порасте, то морало да има за последицу и пропаст Енглеске. Да би Европу заштитиле од такве судбине за то се боре Немачка, Италија и њихови савезници. Данас се налази Европа у огромној борби за будућност споља. На Истоку бесни битка против бољшевичког непријатеља, и скоро сви европски народи учествују у борби. На Северу, Западу и Југу Немачка и њени Савезници стоје на straжи против енглеско—америчких напада. Та ће се борба наставити дотле док снага уједињене Европе не сломије, једном за свагда, опасност бољшевизираног Истока, и док Европа не буде коначно заштићена од америкanизирања са Запада“.

Завршне речи чланка Министра Рибентропа гласе: „На крају ове велике борбе нашега континента стајаће једна нова Европа која ће свој живот да изграђује без утицаја споља, и у којој ће сви европски народи наћи праведно и достојно место. Тада ће доћи дуго време мира и просвата за наш континент“.

„Регели Мађарорсаг“ доноси од свога берлинског извештача: „У извештају Врховне команде о туниском ратишту на сваки начин изазива велику пажњу у првом реду продор британских тенкова од Мењез ел Баба на југоисток. Као што накнадно додају, напад су извршиле британске оклопне дивизије од 60—70 тенкова по дивизији, пошто, према берлинским војним коментаторима, број тенкова код тих енглеских дивизија сада није већи“.

„Тај нападачки клин — додаје се даље — довео је до продора немачке одбрамбене линије. Потом је дошао контранапад јаких немачких снага, којом приликом је, искоришћењем преимућстава унутрашњег фронта, успело прво пресећи дивизије са продорне линије, и не само заузети натраг почетне положаје него и извршити противнападе“.

„Из напада са великим снагама може се закључити — пише, даље, „Регели Мађарорсаг“ — да то већ значи почетак општег англосаксонског напада. Засад, међутим, свакако је реч само о издвојеним акцијама, што изгледа тим вероватније јер овдашњи војни коментатори још сумњају да је већ довршено оно међувременско стање које је наступило од последњих великих напада. Зацело да англосаксонско ратно вођство хоће прво да доврши преграписавање, на основу искустава стечених у операцијама од почетка нападачке делатности на јужном и северном сектору фронта, па и код самога мостобрана“.

*

„Мађаршаг“, у односу на познати пољско—руски конфликт, наводи писање једног лисабонског листа да је основа целог овог сукоба питање будућих пољских граница у случају ако би англосаксонско-бољшевички савез добио овај рат. „Португалски извештач је неоспорно такнуо у најболнију тачку целе ове ствари — пише „Мађаршаг“. — Совјети отворено наглашују да у случају победе не иду само за запоседањем трију малих балтичких држава, него захтевају за се од бившег пољског подручја територију Беле Русије, Совјетску Украјину, Литванију, — а то је отприлике једна трећина пољске територије од 1939 године. Каква је сада енглеска игра? Енглеска би волела да емигрантску пољску владу у Лондону наговори да се својевољно одрекне тих подручја које Совјети захтевају. Ако би успело за то задобити садашњу владу Сикорског, или другу, која ће, како изгледа, ускоро бити образована под вођством Сикорског, — онда не би нико могао да оптужује Енглеску да је Атлантском картом преварила један мали савезнички народ, с обзиром на то да су у I и III тачки Карте Енглеска и САД свечано се обвезале на неприкосновеност граница од 1938 свију европских народа... Засад је музика будућности хоће ли тај маневар Енглеској поћи за руком“.

*

„Берлинер Берзенцајтунг“ доноси из Стокхолма: „Не без оштрице против енглеске управе у Индији, и против вицекраља, обзнанио је специјални изасланик Рузвелта у Индији, Филипс, да му, непосредно пред повратак у Вашингтон, није било дозвољено да посети у тамници Гандија и Пандита Нехруа. Притом се Филипс читава три дана могао забављати са вицекраљем, у лову на тигрове. Кад су се енглеске инстанце опирале да Рузвелтовога изасланика припусте на састанак са Гандијем и Нехруом, то је, извесно, у првом реду стога што страхују од америчкога „посредовања“ у Индији. Рузвелт је, додуше, званично изјавио да се Сједињене Државе не желе мешати у индиски проблем Енглеза, но ипак се из енглеских листова може видети да се рачуна са незваничним стремљењима за посредовање. Те тежње су у Енглеској стога тако неомиљене јер се добио утисак да Сједињене Државе не деле енглеско становиште да додељивање самосталности Индији мора да се одуговлачи што се дуже може. С друге стране, у Енглеској се много размишља о интересима које је Рузвелтов изасланик заступао у Индији.

*

„Донауцајтунг“ доноси из Женеве: „Већ сада видљива конкуренција између Енглеске и Сједињених Држава на подручју саобраћаја после рата не ограничава се на ваздух, како пише „Њус Вик“, него се простире и на воду. Није, додуше, у томе питању још дошло до неких објашњавања, као код ваздухопловства, али се на обе стране Атлантика спремају на енергичну акцију“.

„Шта Енглеска смера — пише „Донауцајтунг“ — види се из саопштења Генерал Каунсил оф Шипинг, која организација обухвата сва енглеска бродоградилишта. Тај Савез страхује да ће Енглеска услед напада немачких подморница убудуће бити потиснута на силу другога реда, док ће огромни програм бродоградње од САД-а начинити прву поморску силу света. Енглески Савез је стога саветовао да да са владом Сједињених Држава преговара о одређивању једнога термина до којег та масовна фабрикација има да престане. Сем тога, мора се ићи за тим да Американци узму учешћа на конференцијама за правичну раздеобу поморских путева, и да одустану од субвенција, које воде само до вратоломне конкуренције. То страховање — каже, по „Донауцајтунгу“, енглески лист — је запело оправдано, јер амерички бродоградитељи и шефови бродарства су апсолутно решени да остану на врховном месту“.

Ромелове трупе поново одбиле енглеске нападе у околини Енфидавила

Огорчене борбе прса у прса

Берлин, 30 април. (ДНБ) — На јужном делу сектора фронта у Тунису британска Осма армија у среду на две разне тачке поново је започела нападе. Циљ напада је био да енглеске, новозеландске и француске трупе прошире своје положаје на оне узвишице са којих осовинске трупе већ данима врше јаке, смеле и изненађујуће нападе на њих. Тим нападима у околини Енфидавила претходила је жестока артилериска и ватра бацача мина. Поред Енфидавила британска артилерија је простор на који је нападала покушала да затвори ватреном завесом са стране и са леђа, тако да су Ромелове јединице биле упућене саме на себе и морале да воде јаку борбу са Енглезима и Новозеланђанима који су били у надмоћности. Упркос томе, напад на целоме простору и у потпуности задржале су, а локалне продоре одмах отсекле и уништиле оне Енглезе и Новозеланђане који су продрли. У тој блиској борби установило се да је много хваљени нож, који употребљују англосаксонске трупе, оружје сумњиве вредности, и да се није показао достојан бајонетима снага Осовине.

После очајничке борбе која је трајала сатима осовинске трупе брзо су устројиле јуришне групе којима је заиста успело да у целом простору заузму главну борбену линију. Затим су противнападом, пуном снагом, нападајући преко падина, одбили непријатеља који је оставио много мртвих и рањених војника. После тешкога пораза Енглези и Новозеланђани нису поновили подухват. Исто тако прошле су и оне британске снаге које су поред Цебедине уз помоћ француских трупа, које су биле у надмоћности, започеле напад против предстража Осовине.

Стефани објављује емисију војног сарадника радија Сједињених Држава, који између осталога подвлачи да ће се када снаге Осовине напусте Тунис скратити пут између Америке и Египта за 12.000 километара. Стефани даље подвлачи да осовинске трупе не показују никакав знак да ће напустити Тунис.

СОВЈЕТСКИ ВАЗДУШНИ ГУБИЦИ

Берлин, 30 април. — (ДНБ) У току жестоких ваздушних борби непријатељ је изгубио на јужном сектору Источног фронта у току 29 априла — како ДНБ сазнаје — 67 авиона. Наш губитак је један авион.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС
Од 24 априла до 2 маја
Валцер снова
(ALOMKERINGŐ)
Велики музички филм

ПРИПРЕМА СЕ СКЛАПАЊЕ ТРГОВАЧКОГ УГОВОРА ИЗМЕЂУ СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА И БОЛИВИЈЕ

Будапешта, 30 април. (НШТ) Шеф боливијанске државе Пенаранда потписаће 6 маја у Вашингтону трговачки уговор између Боливије и Вашингтона. Том приликом приступиће и Боливија Атлантској карти — као што је то изјавио претседник владе Елио у својој изјави датој претставницима штампе. У трговачком уговору који ће се потписати између Сједињених Држава и Боливије биће клаузуле о повећању извоза метала из Боливије за Сједињене Државе. Олово које ће се извозити из Боливије за Сједињене Државе неће подлежати царини. Остали метали из Боливије царинићe се по новим ставкама које су смањене за 50%. Сем тога, Боливија се прима обавезе да царину на америчке аутомоторе снизи за 30%. Министар претседник Елио на крају је изјавио да ће се продужити саветовања о оснивању америчке банке у Ла Пазу.

Као што из Ла Паза јављају, министар Елио на конференцији штампе изјавио је да ће се Боливија прикључити споразуму уједињених народа. Позив јој је упућен од стране Сједињених Држава. Оригиналан документ Атлантске карте потписаће шеф државе Пенаранда приликом своје посете Вашингтону. У исто доба биће склопљен и нови трговински уговор између Боливије и Сједињених Држава.

Једном новинару који је упитао да ли ће Боливија добити излаз на море Елио је одговорио:

»Прочитајте опрезно Атлантску карту, па ћете сами донети закључак.«

Елио је затим још саопштио да ће шеф државе Пенаранда бити отсутан дуже времена него што је предвиђено, пошто ће посетити друге државе Америке, као и Бразилију.

Телефонски извештај нашег дописника из Будапеште

Пољско-совјетски односи све више се заоштравају

Москва оснива нову пољску емигрантску владу?

Будапешта, 30 април. (Телефоном). О прекиду дипломатских односа између Кремља и владе Сикорског сазнају се данас нове појединости. Пољски амбасадор у Москви Ромер напустио је Москву и отпутовао са породицом у Кујбишев, одакле ће са осталим члановима пољске делегације, која броји више од 100 чланова, отпутовати за Иран. Заштиту пољских интереса у Совјетској Унији преузела је амбасада Сједињених Држава. „Правда“ у уводном чланку заузима оштро становиште против владе Сикорског и пише следеће:

„Империјалистички пољски кругови већ од дуже времена, како у министарским говорима и штампи, тако и преко радија, објављују своје територијалне захтеве према совјетској Украјини, совјетској Белој Русији и совјетској Литванији“.

Совјетска штампа не доноси никакав извештај о другој ноти Сикорског и стога се у Берлину каже да је Молотов разбио све жеље и намере Идна, који се труди да убеди Америку о „мисији“ Русије у Европи. Мајски је јуче водио разговор у Даунинг Стриту са Идном. Исто тако британски амбасадор лорд Халифакс водио је разговоре у Вашингтону са министром спољних послова Кордел Халом. Јуче на ноћ саопштено је у Вашингтону да ће Литвинов почетком идуће недеље отпутовати за Москву где ће наставити саветовања са совјетском владом. Није дато никакво саопштење о разлогу пута и не зна се да ли он стоји у вези са совјетско-пољским односима или са каквим другим питањем.

Међувремено пољски министри одлетели су авионом у Америку, а британске дипломате труде се свим сретствима да посредују за што скорије решење овог конфликта. Лондонски дописник шведских листова јавља да је британски амбасадор у Кујбишеву Клерк Кер предао посредничке предлоге Молотову у којима енглеска влада изражава жељу за што скорије решење овога спора. Слична упутства добио је и претставник Сједињених Држава. У овом предлогу Енглеска жели да претстави совјетско—пољски „прекид“ као да до истог још није дошло и изјављује да би радо видела директне преговоре између Кремља и пољске владе. Москва жели да „пољски патриотски одбор“, који се састоји од пољских комуниста, буде признат и од Англосаксонаца. Лондонски дописник „Ди Тата“ јавља да Совјети желе да оснују једну левичарску емигрантску пољску владу, са којом би Москва била спремна да ступи у преговоре под условом да нова пољска влада повуче без икаквих резерви пољску молбу код међународног Црвеног крста. Остаје и даље отворено питање да ли би Пољаци који се налазе у Америци, Енглеској и на Блиском Истоку пристали на сарадњу са новоствореном левичарском владом. У Москви се већ недељама прави разлика између пољске владе и пољског народа. Око супруге новог државног секретара у Комесаријату за спољне послове, Корнејчука, која је по пореклу Пољакиња, образована је политичка група која се све више спомиње у члацима совјетске штампе.

Према »Јунајтед Пресу« врло је мало вероватно да ће совјетска влада започети нове разговоре са Сикорским. Напади совјетске штампе су све жешћи. У четвртак совјетска штампа назива пољске политичаре »разбојницима и пријатељима Немаца«. Према извештају шведског дописника из Лондона, енглеска штампа са узнемиреньем и незадовољством прати развитак ситуације. Углавном сви листови пребацују пољској влади њено држање.

Нарочити дописник »Пешта« из Берлина јавља да је немачка штампа доста уздржљива у погледу пољско—совјетских односа. О изјави пољске владе у Вилхелмштрасеу се каже да она није само сугерирана од Форен Офиса него претставља једно попуштање и клањање пред Совјетском Унијом. То се закључује по томе што у истој изјави нема ни једне речи о Међународном црвеном крсту и према томе цела ствар је постала беспредметна. То је изазвало врло оштра пребацивања у немачким надлежним круговима. У Вилхелмштрасеу сматрају да је Енглеска главни кривац и да је њена пропаганда имала знатну улогу у овим зверствима. Исто тако одбијају лондонска тврђења да је цела катинска афера само продукт немачке пропаганде.

»Берлинер Берзенцајтунг« пише да су три завереника, Лондон, Вашингтон и Москва, испуњени мржњом према Немачкој и вољом за њеним уништењем. Овде главну улогу играју Јевреји који сарађују у Кремљу, Даунинг Стриту и Белом дому.

Д-р К. Ђ.

Немци поправљају своје положаје на јужном сектору фронта у Тунису

Берлин, 30 април. — (ДНБ). На јужном туниском сектору у току 29 априла — како ДНБ сазнаје — дошло је до побољшања наших положаја и територија у којој се налази разбијен непријатељ очишћена је. У долини Мецерда и североисточно од Беја изненадили су брзи немачки борбени авиони британску оклопну колону и остала возила која су били на путу за северни тунски фронт. Пре него што је непријатељ успео да склони своја превозна средства, немачки авиони уништили су 21 теретни аутомобил и више тенкова. Један већи магацин муниције који је био откривен од немачких авиона бомбардован је и експлодирао је.

НЕПОЗНАТИ АВИОНИ БАЦИЛИ БОМБЕ НА ШВЕДСКУ ТЕРИТОРИЈУ

Стокхолм, 30 април. (НШТ) — У четвртак на ноћ тешко је повређена шведска неутралност од стране непознатих авиона. У близини Карлскрона бачене су бомбе на шведску територију. Још се није установило да ли су нападачки авиони били британски или совјетски. Чим се заврши испитивање отпадака бомби, може се очекивати да ће Шведска протестовати у Лондону или у Москви. Становништво, шведске јужне обале већ одавно није преживело овако узбудљиву ноћ као што је била ова последња. У многим местима контраавионска артилерија пробудила је становништво. Са немачке стране се тврдила да се у то време немачки борбени авиони нису налазили над Источним Морем, а у исто време указује на извештај енглеског Министарства за ваздухопловство: „Велики број авиона налазио се у борби нарочито над Источним Морем“. У Берлину се претпоставља да су енглески авиони бацили бомбе на околину Карлскрона, и то они енглески авиони који су постављали мине у Источном Мору. Енглески пилоти су свакако заменили шведску територију са немачком.

Политичка одлука шведских стручних организација

Шведска неутралност и шведски интереси морају бити заштићени

Стокхолм, 30 април. (НШТ) — На годишњој скупштини шведске стручне организације усвојале су политичку одлуку којом позивају шведски народ да буде јединствен и да помаже рад владе на чувању интереса државе.

У одлуци се уједно изражава верност према влади. Одлука даље говори да шведски народ неће и не може да учествује у садашњем сукобу светске политике, а само може то да заштити интересе Шведске и да осигура права народу на живот слободу и мир.

У вези са пролазом преко шведске територије немачких возова који транспортују војнике, који путују на отсуства, одлука стручних организација каже само толико да влада најбоље зна какве би последице наступиле када би се тај саобраћај обуставио на шведску иницијативу.

Одлука се затим бави опасношћу политичког растројства у земљи и каже да је комунистима успело да заведу један део мање обавештеног радништва својом неодговорном пропагандом против постојећег стања. Намера комуниста није била да се помогне радничком сталежу. Међу критичарима владе налазе се и они који стоје на демократском принципу и продужују са пропагандом, која не даје доказа о дужности и одговорности, а немају пред собом ни интересе државе.

На крају одлука одобрава предрадње за послератно ново изграђивање, а нарочито пак подвлачи да код тих планова треба имати у виду и захтеве суседних северних држава.

Регент и остали великодостојници на свечаности откривања попрсја Заменика Регента у Солиоку

Сестри

СУБОТА, 1 МАЈ 1943

— Недеља у Саборној цркви. Пева Хор Саборне цркве, диригент Милутин Ружић. Христос воскресе — Мокрањца, руско и Добри Христова, Велика јектенија — Тајчевића, Слава — Остојића. Даље, од Свјати Боже — Литургија Сташе Биничког (1872—1942). Причасно: Концерт XXXIV, Да воскреснет Бог — Димитрија Бортњанског (Литургија 299).

— Недеља у Николајевској цркви. Служба Божја почиње у 10 часова. Пева хор Ратарског певачког друштва. Диригент г. Милош Башић.

— Министар хонведа отвориће 2 маја изложбу ратних дописника. У згради будапештанског Вигадоа, 2 маја отвара се изложба ратних дописника. На изложби биће изложени радови који су овековечили живот и борбу мађарских хонведа на источном фронту. Једна од највећих атракција изложбе биће стални приказ филмова који до сада нису нигде приказивани, о борбама на источном фронту. Изложбу ће отворити министар хонведа г. нађбацони Нађ Вилмош.

— У пажњу породицама лица која су отишла у рат. Главна градска благајна у Ујвидеку извештава породице лица која су отишла у рат, а која су стекла право на ратну помоћ, да се ради примања ратне помоћи за месец мај јаве у градској благајни по овом реду: они чија презимена почињу са словима од А—Х: 3 маја по подне од 17—19 часова, И—П: 4 маја од 17—19, Р—З: 5 маја од 17—19 часова. Они који из било којих разлога у означено време не приме ратну помоћ могу исту примити почев од 6 маја свако пре подне за време званичних часова. Упозорују се заинтересовани да се у сопственом интересу придржавају горе означеног реда и времена, јер ће онима који се изван реда пријаве исплате вршити само у том случају ако преостане слободног времена до 19 часова. — Градска главна благајна.

— Поводом доставе грађанских личних карата. У јучерашњем броју објавили смо оглас Градоначелничког звања о издавању грађанских личних карата, односно о евентуалним исправкама погрешно унесених личних података. Тим поводом Градоначелничко звање саопштава да се са доставом ових карата тек почело, па према томе не треба нико да по њих долази, јер ће оне бити сваком уручене. Тек по пријему грађанске карте, уколико власник исте примети да убележени подаци нису тачни, треба да дође у Градоначелничко звање (Градска кућа, II спрат, соба бр. 26) да би се ти подаци исправили.

— Крадљивци упали у оставу и украли 10 килограма сланине. Ноћас су непознати крадљивци ушли у оставу Рагаи Ђерђа, трамвајског кочничара, Гроф Ђано ул. бр. 9 и оданде однели 10 килограма суве сланине, горњу кожу за два пара ципела и 20 јаја.

Присуство духа и снага живаца

(Хонведски батаљон за ратне извештаје; ђак наредних Калаи И. Габор).

У модерном моторизованом рату било је пуно примера самосталним духовима и успесима мађарског војника. Један од тих примера је и случај ђака поднаредника Каус Јожефа, који је један од многих, који је јуначки са највећим пожртвовањем извршио свој задатак, а одмах после пола часа слично дело и поновио. Он не само да је спасао положаје и животе својих другова, него је и онеспособио за борбу два совјетска тешка тенка. Сада он лежи са оболелим живцима у једној хонведској болници. Леву ногу и десну руку за сада не може да покреће, али глас му је свеж као да уопште није болестан.

Ја га питам о његовој болести.

— Нога ми је скоро сасвим оздравила, а десна рука доћи ће скоро сасвим у ред. Вероватно да ће бити потребно да се изврши једна мања операција. После тога заборавићу све као да се никад ништа није ни догодило.

На његовој блузи закачен је немачки гвоздени крст другог реда и мала мађарска сребрна витешка медаља. Ја сам га умолио да исприча свој најузбудљивији ратни доживљај.

Он је левом руком запалио цигарету.

— Било је још лето када се то догодило. Отприлике 20 километара на исток од Харкова. Километар и по били смо далеко од руске линије са нашим аутоматским топом у непосредној близини и суседству „шуме смрти". Шума је добила назив „шума смрти" зато што је још у првој битци за Харков после опкољавања непријатеља у њој погинуло више хиљада бољшевика. Ја сам на једно пет стотина метара испред наших положаја био заповедник једног митраљеског гнезда. Мој задатак био је да осигурам топове. У ваздуху пре офанзиве осећало се да ће доћи до борбе и заиста око 8 часова ујутру почели су да нападају совјетски тенкови. Тресао се ваздух од надирућих тенкова и њихове тутњаве. У правцу наших положаја кретала су се три тенка, сваки од по 35 тона типа „Т 34". Пре него што је почела ватра, они су били удаљени отприлике 600 метара. Два тенка су се кретала нешто спорије, док је трећи пуном брзином скренуо у десно да штити са бока напад друга два тенка. Ха срећу два тенка која су нападала добила су пуне поготке, а потом су застала. У исто доба наш деснокрилни топ опалио је један метак на трећи тенк који се налазио са бока и онеспособио га за борбу.

Задатак одбране тада је пренесен на моје митраљеско гнездо. Међутим, ватра из мојих митраљеза није била довољна да се супротстави тешким тенковима. Видео сам да ситуацију могу да спасем само са неким личним подухватом. Брзо сам свезао шест ручних граната и напустио сам митраљеско гнездо. Трчао сам у правцу тенка, падао, затим устајао, шта више и шлем сам бацио са главе, пошто сам хтео да изгледам као да сам рањен. У почетку и пуцали су на мене — на срећу нису ме погодили — али када сам се приближио тенку на једно 200 метара ја сам пао на земљу раширених руку и чинио сам се као да сам погинуо. Тада је непријатељ престао да пуца. Ја сам разуме се пазио да не примете да имам поред себе ручне гранате.

— Тако лежећи на земљи ја сам сачекао да се тенк приближи и да дођем у мртав угао његовог оружја. Ја сам тада скочио скинуо осигурач са ручних граната и ставио их испод стражњег дела бескрајног платна под сам челик. Ланац је повукао гранате, довео их сасвим напред а затим је тенк на њих наишао. Експлозија: бескрајно платно се прекинуло, али пошто је друго било још у покрету, то је тенк начинио „на лево круг", затресао се и стао. Два добро нанишањена метка онеспособила су га. Момчад сва три тенка заробили смо.

— Тек што сам се вратио на своје место, добили смо нов напад. И тај напад је био сличан првом. Сада како сам осмотрио тенкове, ја сам свезао по шест ручних граната, одлучивши, да покушам и немогуће са мојим системом. Све је ишло као намазано! Топови су одмах онеспособили тенкове, чим су их приметили, али трећи тенк је поново отишао у десно и то тако да топови нису могли да пуцају на њега.

— Пут који сам већ једном прешао, ја сам поново учинио без шлема и било какве спреме. Затим умало што нисам настрадао када сам био близу мртвог угла, те сам могао лако да ја останем мртав. Да сам мало касније скочио, огроман тенк мене би прегазио. Али ја сам правовремено скочио и поново сам са успехом поставио ручне гранате. Тада сам легао на земљу. После неколико тренутака настала је огромна експлозија а тенк је стао.

— А затим?

— Ништа више. Један службени извештај казао је само ово: „Уништили смо шест непријатељских тенкова, а посаду онеспособили за борбу".

— А ја, — показује на копоран — добио сам одликовања.

— Да ли сте тамо и рањени?

— Не. Тамо нисам добио ни једну огреботину. Мало сам непрезао живце, јаче ми је купало срце, што је потпуно разумљиво... А моја рана? Добили смо пун погодак код вороњешког мостобрана. Мене је притисак ваздуха одбацио на пет метаара далеко. Одбацио ме пет метара далеко. Хвала Богу, нека то буде моја највећа незгода...

* * *

Дух Дугонић Титуса живи и данас и догод Мађар живи неће никада умрети.

Бојно гађање у Ујвидеку

1—7 маја о. г.

Градоначелничко звање извештава грађанство:

Месни батаљон пограничних ловаца вршиће бојно гађање на терену који се простире источно од Дунавца на дане 1, 3, 5, 6 и 7 маја у јутро од 8 до 5 часова по подне. Угрожени терен припада општини Каћ. Дозвољен је саобраћај путем који води у правцу Каћа, Тисакалманфалве, Фелшеи Алшокабола, док је саобраћај на дунавском насипу забрањен.

— Крађе бициклова. Непознати крадљивци украли су бицикл Фиштеш Илеша, трговца у Вашар улици бр. 6. Фиштеш је пријавио полицији ову крађу, која је повела истрагу. — Фрај Петер, Сонди улица бр. 18 оставио је прекјуче свој бицикл пред једном радњом. Када је изашао из радње, бицикла више није било. — Скелепић Ференц, Пироши пут 106, пријавио је полицији да су му непознати крадљивци у току јучерашњег дана украли бицикл.

— Парастос. Инж. Аурел Рапиповић, бивши бански технички виши саветник, даваће својој мајци Розанки четрдесетодневни парастос у капели на Св. Успенском гробљу у понедељак, 3 маја т. г. у 12 сати пре подне. 1104

— НА ЈОГУРТ КОД ЋИРИЋА. Ујвидек, Андраши улица 4. 1093

— На десет година тамнице осудио је преки суд у Баји Кубик Иштвана 19-огодишњег младића из Томпе, са границе Сабадке, јер је извршио убиство за време замрачења. Кубик је у ноћи за водени понедељак био у једној гостионици у Томпи где се посвађао с неким младићима. Лакатош Андраш се умешао да смири пијане младиће, који су се свађали, па му је Кубик сјурио нож тако да је одмах издахнуо.

— Замена бесплатних упутница за шећер Зеленог крста. На основу наредбе г. министра унутрашњих послова, рок за замену упутница за шећер Зеленог крста истиче 30 априла 1943 године. Градски физикат у Ујвидеку позива све који имају упутнице за шећер Зеленог крста да их одмах замене код Градског физиката.

Суђење »црним сапунцијама« у Сабадки

Као што је „Нова пошта" јавила, у Сабадки је откривена тајна фабрика сапуна која је производила и продавала тоалетни сапун изнад максималне цене. Полиција је ухапсила и интернирала Матију Мецана, трговца, његову верениицу Алојзију Торбаи и њеног оца Ивана Торбаи. Сем тога били су оптужени и Марија Тиквицки, Чеда Васиљев и Маргита Биркаш.

Суд је осудио Матију Мецановог на 6 месеци затвора, 5 година губитка часних и политичких права и 3000 пенга у готовом, Торбаи Јанош на 6 месеци затвора, 5 година губитка часних и политичких права и 3000 пенга у готовом, Торбаи Алојзију на месец дана затвора, Марију Тиквицки и Чедомира Васиљева на 15 дана затвора, Биркаш Маргиту суд је ослободио.

— Ваздушни саобраћај на линији Одеса—Букурешт—Будапешта—Беч—Берлин. Јављају из Букурешта да је румунско друштво за цивилни саобраћај објавило да ће 3 маја ове године поново бити отворен ваздушни саобраћај на линији Одеса—Букурешт—Будапешта—Беч—Берлин.

— У Француској затворено још 182 гостионице. Услед прекршаја прописа јавнога снабдевања власти су обуставиле рад у 182 француске гостионице. Како париски листови јављају гостионице нису дефинитивно затворене него поједине су пресуђене на 1—13 месеци обуставе рада.

— **Малолетни чланови ОТИ-а биће упућивани на бесплатно летовање.** Окружна благајна ОТИ-а у Ујвидеку обавештава да ће упућивати на бесплатно летовање своје малолетне чланове и ове године од 24 маја до 30 септембра. Право на бесплатно летовање имају само чланови ОТИ-а испод 18 година као и чланови осигурани за случај старости, тек на основу претходног лекарског прегледа. На летовање ће бити упућивани у разна летовалишта ОТИ-а на време од две недеље. Док се члан ОТИ-а налази на летовању припада му плаћено отсуство. За време летовања не припада путни трошак као ни трошак летовања. За учествовање на летовању треба испунити тако звани пријавни лист (за девојчице плави а за мушкарце ружичасти), који се могу набавити у Окружној благајни ОТИ-а у Ујвидеку, Булевар Хорти Миклош бр. 18, II спрат, врата бр. 9. Моле се послодавци да упуте све оне малолетнике чланове ОТИ-а а који имају основану потребу да летују, да се упуте и поднесу молбе.

— **Упутнице за конац у Сабадки** стигле су и заинтересоване занатлије могу до их преузму у Занатском удружењу за време службених часова. Ово су упутнице за месец фебруар и март.

— **Извештавам своје цењене муштерије да настављам рад у своме фото атељеу. Фото Темпо.** 1098

— **У Италији изгорела једна филмска фабрика.** Јављају из Рима да су атељеи тамошње фабрике филма „Титаниуса“ потпуно изгорели. Атељеи „Титаниуса“ били су изграђени између Монте Мариа и Монте Милвиа. У уторак ујутро у 7 сати избио је пожар који се за необично кратко време проширио, тако да пожарници нису успели ни до сада да ватру локализују.

— **У пажњу занатлијама града Ујвидека и околине.** Занатлијско удружење обавештава своје чланове да ће и ове године чланови Удружења имати повластицу у разним летовалиштима као на пример у Балатон-Хевизу, Ердељи-Борсеку итд. Чланови удружења који желе да искористе повластице нека се благовремено пријаве код Удружења ради поделе у групе. Уједно извештавају се чланови удружења да су приспеле чланске књижице са основним друштвеним правилима, које могу да приме у Удружењу. Приликом доласка по књижице нека понесе сваки члан по једну своју фотографију. — Извештавају се даље кандидати који желе да полажу мајсторски испит да ће се мајсторски испити одржати ове године у јуну месецу. Течајеви за испит почињу 3 маја увече у 7 часова. Сви кандидати који желе да учествују на течају нека се пријаве код бележника занатлиског удружења 3 маја увече у 7 часова. — Претседништво.

— **Конгрес избеглица на Бермудским Острвима.** На Бермудским Острвима одржан је конгрес избеглица на коме је решено да све избеглице имају да остану у оним неутралним земљама у које су избегли. Све избеглице добиће материјалну помоћ. На конгресу нису расправљали о постављеном предлогу Јевреја у коме су тражили да Палестина буде њихова национална држава.

Приликом преласка у Петроварадин
ухапшен је познати апотекар г. Јоца Дивилд

Још се не зна зашто је г. Дивилд ухапшен

Јуче се у граду сазнало да је приликом преласка у Петроварадин од стране тамошњих полицијских власти ухапшен познати апотекар из Ујвидека, г. Јоца Дивилд. Г. Дивилд, као двовласник имао је двовласничку исправу за прелаз у Петроварадин, тако да је чешће прелазио ради обављања својих послова.

Прекјуче г. Дивилд прешао је својим послом у Петроварадин. Одмах кад је скела приспела на петроварадинску страну, њега су сачекали агенти и ухапсили га. Вест о хапшењу г. Дивилда изазвала је приличну сензацију, тим пре што се није могло сазнати шта је био повод његовом хапшењу. Наводно, петроварадинска полиција спровела је г. Дивилда у Загреб.

Од данас велика пијаца одржаваће се у II Ракоци Ференца улици

Од суботе, 1 маја, одржаваће се велика пијаца, која се до сада одржавала у улици 1941 априла 13, према решењу градоначелника пресељава се у улици II Ракоци Ференца.

Градско доходаринско звање израдило је план о размештају пијаца. Испред парних бројева у улици Ракоци Ференца почев од Текели улице до 46 броја стајаће пиљарице које продају зелен и разно семење. Од 48 броја у Ракоци улици до Кењек улице стајаће произвођачи зелени из места а на томе месту биће постављена два мала и један велики кантар. Од Кењек улице до Светога Стевана улице продаваће своје производе произвођачи из провинције.

Испред непарних бројева кућа у Ракоци улици стајаће продавци млечних производа и јаја испред зграде број 31 а испред зграде број 33 продаваће баштовани. Пиљарице које продају воће стајаће испред зграда број 35, 37 и 39 све до Бечке улице, где ће бити одређено место за произвођаче воћа. На томе месту биће постављен један кантар испред зграде пореске управе. Од Бечке до Сечењи улице продаваће бугарски баштовани своје производе. Касније ако се укаже потреба одредиће се места и даље од Сент Иштван и Сечењи улице.

— **Забрањен је рад будапештанском касачком удружењу.** Јављају из Будапеште да је министар унутрашњих дела забранио рад будапештанском касачком удружењу на основу наредбе Б. М. 187.743/1943 због тога што је исто удружење радило против одобрених правила. Са истом наредбом умољен је министар пољопривреде да путем одељења за коњарство свога министарства учини потребне кораке за оснивање новог друштва. До оснивања новога друштва радиће и даље касачко удружење коме на челу сада стоји комесар министарства.

— **У војним возовима у Немачкој уведена су кола за ручавање.** Приликом последњег скупљања прилога за добротворне сврхе у Берлину, приказана су и једна кола за ручавање која се налазе у свим немачким железничким возовима који превозе војнике који путују на отсуство. Немачки возови путују од Бискајског Залива до Црнога Мора, од Норвешке па чак до Грчке и носе војнике кућама. Да би војници на дугом путу били снабдевани и са топлим јелом, немачке железнице пустиле су у саобраћај кола за ручавање која су преправљена од старијих поштанских вагона. У једном таквом вагону може се у току од два часа издати 7800 ручкова. Један кувар и три војника спреме и поделе сво потребно јело. Из статистичких података види се да је до сада издато 10 милиона оваких ручкова.

— **Изгубљена златна наруквица.** У улицама Гроф Чаки, Гете и Хитлер улици па до поште јуче пре подне око 10 часова изгубила је супруга Епингер Кароља са станом у Гроф Чаки ул. 15 златну наруквицу. Умољава се поштени налазач да наруквицу уз добру награду врати власници.

— **Обустављени су радови на подизању „Нормандије“.** Како јављају из Њујорка радови на подизању олупине француског прекоокеанског циновског брода „Нормандије“ потпуно су обустављени. Као што је познато циновски брод „Нормандија“ запалио се у њујоршком пристаништу а затим је потонуо. После тога чињени су покушаји више пута да се брод подигне на површину. Сада је установљено да олупина брода „Нормандија“ стално тоне у блато пристаништа. До сада се успело само да се демонтира командантски мост и постројења на палуби брода.

— **Шест месеци затвора због продавања меса и масти изнад максималне цене.** Окружни суд у Сабадки осудио је Лазара Тумбаса који је тајно клао свиње и продавао месо по 5, а маст по 8 пенга килограм. Оптужница каже да је Тумбас заклао свега 10 комада свиња. Он признаје дело. Пошто је раније осуђиван, суд га је осудио на 6 месеци затвора, 5 година губитка часних и политичких права и 600 пенга новчано.

— **Пад четворомоторног авиона.** У Калифорнији у близини града Кловисна пао је један амерички четворомоторни бомбардер. Посада од 10 чланова је изгорела.

— **Нађен новчаник са ситним новцем.** Нађен је један жут кожни новчаник са ситним новцем и једном потврдом од послатог пакета на адресу Лустиг Ернене, Будапешт. Нађени новчаник са новцем предат је у полицији, где се може преузети.

— **Ликвидира зомборска продуктна берза.** Службени лист доноси наредбу краљевске владе о ликвидацији иметка зомборске продуктне берзе. Ликвидацију извршиће Трговачка и индустриска комора у Сегеду.

— **Убили су градоначелника Бесасона.** Париски листови јављају да је убијен градоначелник Бесасона, Монферан. Претпоставља се да су убице чланови једне комунистичке организације. Париска полиција је установила да су се атентатори још од почетка марта спремали да изврше злочин. Атентатори су ухапшени и приликом претреса њихових станова нађене су велике количине оружја и експлозивног материјала.

— **Осуђен на четири и по месеца због проношења неистинитих вести.** Пред окружним судом у Будапешти одговарао је за наношење срамоте нацији Дикман Лајош, трговац. Током доказног поступка установило се да је оптужени Дикман слушао мађарске емисије енглеског и руског радио које је затим причао својим познаницима и пријатељима, позивајући их да и они слушају те емисије. Окружни суд осудио га је на једну годину и шест месеци затвора. Услед уложених ништавних жалби цео предмет је дошао пред касацију која је променула квалификацију дела и квалификавала као проношење неистинитих вести те је услед тога и казну снизио на 4 месеца и 15 дана затвора.

— **Скупљање отпадака у Сабадки** врше чланови удружења Левенте. Управа удружења извештава да чланови одлазе од куће до куће и сакупљају сваковрсне отпадке: стару обућу, старе новине, старо гвожђе, кости и остало.

— **Изјава.** У броју »Нове поште« од 21 априла о. г., међу вестима, под насловом »Ухапшен под сумњом да је извршио читав низ проневера« изашла је вест да је жандармерија у Фелшекаболу ухапсила инжењера агрономије г. Ђорђа Нестајка под сумњом да је вршио разне малверзације на штету манастирског имања. Тим поводом г. Нестајко умолио нас је да објавимо његову изјаву: Ја сам стварно био ухапшен по пријави отпуштених намештеника и предведен овдашњем државном тужилаштву, које ме је пустило на слободу. Молим да се у следећем броју листа, међу вестима, донесе ова моја изјава. Ђорђе Нестајко, инж. агрономије.

— **Штрајк рудара у Америци.** Како енглеска обавештајна служба јавља, у Сједињеним Државама ступило је у штрајк 61.000 рудара. Штрајк је настао услед тога што је дошло до сукоба између послодаваца и радника.

— **Ирачки петролеј у америчким рукама.** „Донауцајтунг“ јавља из Анкаре: Пошто је, пре годину дана, амерички Стандард Оил оф Калифорнија преузео акције ирачке петролејске компаније које су биле у енглеском поседу, сада је исто америчко друштво откупило и остале ирачке акције, тако да је сада цео ирачки петролеј у америчким рукама.

— **Забрањено је и ове године клати гуске и патке.** Службене новине од петка доносе наредбу министра за јавно снабдевање у смислу које од дана ступања наредбе на снагу, па до 15 септембра 1943 забрањено је клање гусака и патака овогодишњег насада. Изузетак чине само присилна клања. Међутим, забрањено је стављати у промет и продавати гуске и патке које су се морале принудно заклати, а дозвољено је да се утроше само за сопствене потребе.

Наш свет

ДА ЛИ ЈЕ ПРОНАЂЕН ГРОБ АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ?

Веома интересантна научна и религиозна полемика развила се у другом граду Египта, Александрији, за који се тврди да скрива гроб великог освајача Александра Великог.

Изгледа да је тај гроб откривен. Али је случај веома компликован. Откриће овог гроба прети да изазове прави верски рат међу становништвом Александрије.

Научници су знали да је Александар Велики сахрањен негде у своме царству. Његово царство је било огромно. Сада су египатски археолози дошли до убеђења да се саркофаг са остацима Александра Великог налази у Александрији, у једној џамији. Међутим, да би несрећа била већа, у тој истој џамији, према муслиманском предању, почивају остатци пророка Данила. Када се зачуло да ће се вршити ископавање у џамији, муслиманско становништво се побунило. Оно је у том ископавању гледало скрнављење верске светиње, јер је Александар Велики за њих био само пагањин.

У Александрији се развила права научна дискусија између професора Фаруковог универзитета Ибрахима ел Десукија и његовог колеге принца Омара Тусума. Ибрахим ел Десуки тврди да се остатци Александра Великог сами налазе под џамијом, док гроб пророка Данила уопште није у Александрији, јер пророк у њој уопште није ни био. Он хоће да откопа саркофаг и да докаже своју тврдњу. Природно да се његов колега принц Омар Тусум не слаже с њиме. Он сматра да се ковчег уопште не налази у џамији, но као добар Муслиманин одбија да се оскрнави џамија.

Сада су египатске власти на дилеми између поштовања верских обичаја и права науке.

* ■ *

СВАКИ НЕМАЦ ИДЕ 14 ПУТА ГОДИШЊЕ У БИОСКОП

Упркос рата посећивање биоскопа у свима земљама необично је порасло. У Немачкој је израђена статистика о посети биоскопа. Више од једне милијарде гледалаца (тачно 1100 милиона) посетило је биоскопе Рајха у 1942 години. 1929 године број посетилаца није био већи од 253 милиона. Он се, дакле, утростручио. Рачуна се да је 1929 године сваки Немац ишао седам пута у биоскоп а 1942 — 14 пута.

Према томе, и приход од биоскопских улазница знатно је порастао. Од 275 милиона марака у 1929 години он је порастао на 726 милиона у 1942 години.

Због већег интересовања за филм у Немачкој морали су бити изграђени нови биоскопи. Док је 1925 године било 4.978 биоскопских сала, сада их има 7.000 са 3 милиона седишта. То је европски рекорд.

Производња филмова, ма колико да је омета несташица материјала и радне снаге, још увек је знатна. Она је опала у току прве године рата, али је у сезони 1942/43 прешла цифру од 100 филмова.

У ОБЕЧЕЈУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
примa наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

МАНУЕЛА

Пјер Вен

Седели смо у »Голден Стару«-у, једном малом лучком бару, ја и мој пријатељ Ален.

— Јеси ли много путовао?

— Ах! Немој ми говорити о лепим путевима... нарочито не о последњим!

— Шта се десило?

— Гадна је то историја.

— Непријатна је било, шта?

— Ох, не баш, уосталом о томе није нико сазнао... морнар зна да чува тајну у срцу... и поред тога била је то гадна историја.

— Добро, шта подразумеваш?

— Познајеш ли Фалмаут, на југу Енглеске? Последњу луку пре но што се бродови упућују на велику авантуру. Но, добро, наша историја десила се када смо напустили Фалмаут!... Стигли смо до Ц. Укратко, искрцали смо лан и укрцали усољену сланину, коју смо требали донијети у Дакар. Добили смо инструкције преко радија. Најзад, шта, разумеш, класичан терет кријумчара оружја. Затим требали смо отићи до Дакара, укрцати робу и ићи према Кадиксу. Тек смо прошли рт Лизар, када морнар на straži дојури на мост:

— Капетане... капетане, један путник... слепи путник... како ви кажете!

Зачула се псовка, јер »стари« није волео шале те врсте. Но лепо ће се »клијент« провести. »Стари« иначе скоро никада није псовао. Спустио се са капетанског моста, за њим у стопу морнар, у три скока стигао је до доње палубе. Тамо је једна чирада прекривала десетину буради, укрцаних у последњем тренутку, те нисмо имали времена да их склонимо. Не слушајући разјашњења морнарчића, стари је стигао до чираде и стргао ју је! Добро увијен, био је ту слепи путник... или боље рећи... путница. Јер, радило се о женској! Спивала је сном праведника, са завежљајем под руком и гитаром на коленима. Стари баци са главе своју капу, украшену гајтанима, очигледан знак недоумице, затим почеша главу. Хм... то не беше уобичајени слепи путник! На »Вулкану«, где су се налазили само мушкарци!... Лепу ће нам комедију донети! Шта би требало чинити? »Стари«, без речи, диже заспалу путницу и са бескрајном пажњом, да је не би пробудио, врати се на доњу палубу. Ја сам се попео на мост. Неколико тренутака доцније, капетан је дошао за мном, пружио ми је кључ — био је то кључ од моје кабине. Због мог запрепашћења почео је да се смеје:

— Е, добро, па... ставио сам је код вас, зар мислите да би јој на другом месту било боље? Нећете ваљда да јој ја уступим своју постељу?... Осим тога, код вас је уређеније... А ви ћете ићи да спавате са људима! А! Још једно наређење: нећу да видим путницу да се шета по палуби. Нека остане затворена до Дакара. Тамо ћемо је предати лучкој полицији. Ту ће је научити други пут, како се путује!

Стари се окренуо. Никада ми моје дежурство није изгледало тако дугачко. Осећао сам да, као и ја, цела посада »Вулкана« мисли на ову жену. Да ли је била лепа? Да ли је била млада? Нико није имао времена да је види, чак ни морнар, који ју је открио. Био је он за ово сувише узбуђен! У више махова спазио сам Клода... како завирује кроз прозорчић моје кабине, не би ли је спазио. То ме је доводило до очајања. Најзад је дошао Турније да ме смени. Без журбе, савлађујући се због других, споро, са рукама у џеповима, упутио сам се у моју кабину. Када сам стигао до врата, једна глава нестаде у дну ходника — био је то Клод. Отворио сам опрезно врата. Лежала је на постељи. Била је то љупка дївојка, смеђа, тамне коже. Црна коса расула јој се по јастуку. Вероватно није била богата, — сиротиња била је обучена у јевтину хаљину. Није имала чарапе, сигурно због штедње. На ципелама су зјапиле рупе. Док сам је посматрао, покушавајући да замислим шта је у животу, отворила је очи. Погледала је узбуђено около, затим, спазивши ме, почела је да јепа. Полако сам јој пришао. Као заплашена звер, загњурила је главу у јастук. Нисам се мицао, да је не бих још више заплашио. Охрабривши се, она се окрену нагло. Бледи осмех озари јој лице. Њена историја? Била је врло свакидашња. Звала се Мануела. Била је певачица. Једнога дана неки импресарио ју је ангажовао за један мјузик-хол у Енглеској. Затим је прелазила из једног мјузик-хола у други. Како је доспела у Фалмаут, нисам успео дознати од ње. Уосталом, није важно. Желела је сада да се врати у Шпанију и ради тога се увукла на »Вулкан«. Од једног момка из посаде познала је да идемо за Кадикс. Када сам изашао из кабине, срете ме командант:

— Но, како се осећа та особа?

— Добро, г. капетане.

— Нека јој однесу једну порцију. Треба нешто да окуси...

Затим је отишао. »Стари« се припитомио, утолико боље по малу. Јела је — сиротиња са добрим апетитом, без речи. Очигледно, неколико дана није ништа окусила. Када је свршила, рекла је:

— Хвала, веома сте добри према мени.

То је било све. Потом је поново заспала дубоким сном. Оставио сам јој неколико илустрација и књига, закључао сам је и изашао сам.

На мосту је стајао Турније. Извадивши лулу, са скривеним смешком, добаци:

— Морнар, ево имаш сад друштва у кабини!...

Можеш појмити — нисам одвратио на лаку шалу. Нешто неодређено дешавало се у мени. Та мала жена била ми је веома симпатична. По подне сам навратио да видим, шта ради. Спавала је, али спазио сам, да је са инстинктом жене, уредила моју кабину. Не могу рећи да је нов ред одговарао мом укусу, али најзад, није то било лоше. Са комадићем свиле, који се вукао по столицама, направила је диван прекривач за мој сто. Књиге су биле пажљиво сложене, а моја пижама лепо савијена. Отворио сам тихо прозорчић, да би добила свежег ваздуха. У 19 сати донео јој је момак вечеру, по наређењу команданта. У 20 часова — преузео сам дежурство. У 21 час зачули су се крици — једним скоком стигао сам до кабине. Клод и бродски момак тукли су се, као бесни... Одједном, спазио сам оштрицу ножа... туп ударац... кркљање... једно тело је пало... Било је то тело момка. Клод је нестао. Претражили смо брод од почетка до краја. Убицу нисмо пронашли!

Сутрадан увили смо сиротог момка у шаторско крило. »Вулкан« је успорио ход. Зауставио се. Командант је прочитао молитву пред посадом, која је стајала са обе стране мртваца. Затим кратак писак и посада рече: »Збогом, момче!«. Тело несрећног младића нестаде у зеленој води...

Лежао сам са момцима, када ме у 5 ујутру пробудише, с тим да су нашли Клодов траг. Узео сам мој револвер и са два момка упутио сам се у дно лађе. Механичар Морел стајао је до малих врата, која су водила бродској елиси. Отворио их је опрезно. Сноп светлости из моје џепне лампе обасја почетак елисине осовине. Ту на неколико сантиметара од ње спавао је Клод, згрчен, држећи у руци морнарски нож. Пробуђен, изашао је пузећи, под претњом револвера. Узели су му нож, оковали га и затворили у ћелију и тако се све уредило. »Стари« је беснео:

— Жене! Никада то није добра доносило. Људи се само туку због њих! Каква идиотска идеја, што смо ову задржали! Требали смо је бацити преко ограде и њу и њену гитару!

У томе тренутку зачу се из моје кабине чудна музика... Затим глас. Топао глас певао је. Она је певала о љубави!...

— Гром и пакао! — беснео је »стари«. — И без тога ми је доста! Два човека, који су се потукли и то је довољно!... Ова ђаволска девојка ће ми још упалити лађу!

Крупним корацима упутио се према кабини и залупао је песницом по вратима. Дотрчао сам до њега. Он повика:

— До врага, дајте ваш кључ!

Отворио сам. Мануела, изненађена дигла се. Стајала је скромно. Видећи старога спремих се на најгоре...

— Зар не можете бити мирни? Моја лађа није за дерњаву!

— Опростите, господине, нисам знала да... није дозвољено певати...

Тај глас, драги мој Ален, још ми звучи у ушима. Нећу га никада заборавити. Затим, следећих дана стари се умирио. Мала се више није чула. Али ја сам знао да она пева... да пева сасвим тихо. Као гимназијалац, прислушкивао сам више минута на вратима, сваког дана...

— И шта је с њом?

— До последњег дана, када смо требали стићи у Кадикс, била је прешла већ сав пут с нама. »Стари« се био већ умирио. Дозвољавао јој је да долази на мост. На »Вулкану« сви смо били расположени. Посада је очистила све. Наша стара »шерпења« сијала се, као нова пара. Изгледало је, као да и сама лађа осећа женско присуство, те њена машина није била тако ћудљива и дала се боље управљати.

Затим, једнога дана пролазили смо Азорска Острва. Била је неопрезна. Насупрот мојим саветима, стајала је на мосту без шешира дуго времена. Знаш ту врсту сунчанице? Издише се неколико сати и... све је готово.

Увили смо је у шаторско крило, као и малог морнара, са њеном гитаром и стварчицама, које су јој људи напоклањали: један нож, појас од штраса, парче свиле од мене!... Затим је »Вулкан« ушао у Кадикс, сличан броду-луталици, чији су маневар обављали духови морнара.

После два дана кренули смо даље. Мислим да до Булоња људи нису међусобно измењали ни десет речи.

Више пута сам их налазио, све те отрубеле људе, како ћутљиви посматрају пруту пене иза брода.

Ложач Бернар је чак веровао, да за време тихих ноћи Мануела пева и свира за посаду!

— Келнер, донесите две ракије!

ПОРУКЕ ЗА БАНАТ

»Уј Неп« мађарски лист који излази у Ујвидеку има дозволу за растурање у Банату. Својим познаницима и родбини можете послати поруку у Банат путем огласа у листу **„UJ NÉP", Ujvidék, Erzsébet tér 5. Огласи морају бити састављени на мађарском језику.** 689

У БАЧКЕРЕСТУРУ огласе за „НОВУ ПОШТУ" прима
г. Планчак Евгенија
наш главни заступник

Укрштене речи

Број 88

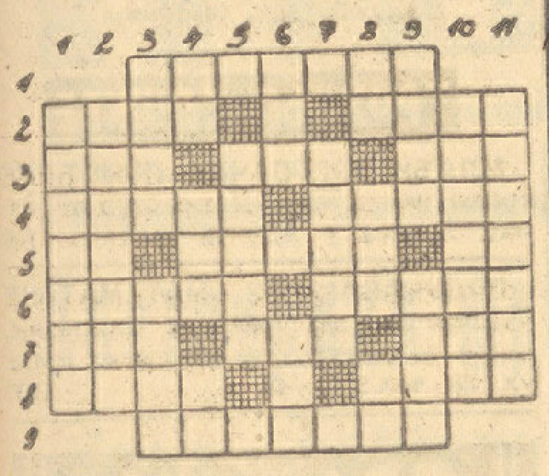

Водоравно: 1) Француски сколастик. 2) Покрајина у Индији — сугласник — ваф. 3) Ивица — домаћи бог код Римљана — нама. 4) Носачи — женско име. 5) Облик глагола бити — град у Канади — или. 6) Одисејева постојбина — прибори за рад. 7) Старословенско слово — музички термин — наш графичар. 8) Табак — врема — мноштво. 9) Један занатлија.

Усправно: 1) Највеће полуострво. 2) Деда Ромула и Рема. 3) Старамајка — напад. 4) Памет — место у Бачкој — према. 5) Сугласник — литвански новац — са. 6) Врста врбе — вокал — стара мера. 7) Сугласник — супарник — сугласник. 8) Пакао — талас — заменица. 9) Метвица — страно мушко име. 10) Здравље (латински). 11) Женско име.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 87

Водоравно: 1) Газела. 2) Галерија. 3) Коло — рало. 4) Бола — ла — јеси. 5) Ела — моле — Мол. 6) До — пепела — го. 7) Амо — Која — ров. 8) Нала — ва — Сава. 9) Ната — сено. 10) Раванница. 11) Керова.

Усправно: 1) Бедан. 2) Коломан. 3) Гола — одар. 4) Гала — и — атак. 5) Ало — мек — ове. 6) Зе — лопов — ар. 7) Ер — алеја — но. 8) Лир — Ела — сив. 9) Ајај — а — сени. 10) Алем — рана. 10) Осогово. 12) Илова.

СПОРТ у унутрашњости

СК ЛЕВЕНТЕ (Болдогасоњфалва)—ТТЦ (Темерин) 4:2 (2:0)

Првог дана Ускрса гостовао је у Болдогасоњфалви Темерински спорт клуб, где је одиграо пријатељску утакмицу која се завршила заслуженом победом домаћих са резултатом 4:2. Утакмица је одиграна пред рекордним бројем гледалаца. СКЛБ успео је већ у првом делу игре да поведе са два гола разлике. На овој утакмици вредно је истаћи бековски пар и ужу одбрану, док је код гостију задовољила уска одбрана.

Другог дан Ускрса гостовао је у Болдогасоњфалви Ск Берсил из Ујвидека, који је после врло лепе игре морао да подлегне младом комбинованом тиму, који је на опште задовољство изненадио многобројну публику, те победио свог ривала са резултатом од 3:1 (1:1). Победнички тим играо је далеко лепше и кориснije од свог противника. — Истог дана комбиновани СКЛБ гостовао је у Кађу, која се утакмица завршила резултатом 2:2 (0:0).

БСК—СК САЛАЈКА (Ујвидек) 3:1 (2:0)
БСК—СК ЛЕВЕНТЕ (Силбач) 2:2 (0:0)

Главне утакмице првог и другог дана Ускрса у Бачтоварошу донеле су победу домаћем Спорт клубу. У првој утакмици домаћи клуб лако је савладао противника из Ујвидека, иако су оба тима играла доста лежерно. — Друга утакмица потпуно је била у супротности са првом, јер је вођена са пакленим темпом, била је жива и узбудљива. Мислило се да ће гости победити, али домаћи су успели да изједначе.

СК РУСИН—УВАК 3:2 (1:1)

Минималном победом завршила се првенствена утакмица у Бачкересту на први дан Ускрса. Гости су показали више техничког знања, док су домаћи били борбенији, али несрећни у пуцању. Судија Гернер судио је са доста грешака. У предигри Левенте из Лилиомоша сигурно је победио домаћи тим Левенте са 6:1.

Другог дан Ускрса одиграна је пријатељска утакмица у којој су домаћи сигурно победили са 4:1 (0:0). После ове »Паорим« су победили »Ваке« са резултатом 5:2.

СК ШАЈКАШЂЕРЂ—СК МИХЕЛ (Ујвидек) 7:3 (4:3)

Ова пријатељска утакмица одиграна је на први дан Ускрса у Шајкашђерђу. Гости су неповезани и слаби, а услед њихове слабе игре и домаћи су лошији у другом полувремену. Судија добар. После ове утакмице играли су пријатељску утакмицу домаћи Ск Левенте и Ск Левенте из Шајкашсентивана.

ЈЕДАН ПОРАЗ И ЈЕДНА ПОБЕДА СК ТАТРЕ ИЗ КИСАЧА

На први дан Ускрса гостовао је у Кисачу одличан МАВ из Бекешчабе. Утакмица се играла за првенство II разреда групе Алфелди. Игра је била веома лепа и фер. Бекешчаба је однела победу над домаћим тимом са резултатом 3:0 (2:0).

На другог дан Ускрса Татра је играла са истим тимом, сем голмана, који је промењен. Овога пута домаћи су били бржи и пожртвованији и дали су много бољу игру него претходног дана. Победа се ни овом приликом није очекивала, међутим, игра је показала да су гости из Хатвана слабији како у игри тако и физички. За цело време домаћи су играли са еланом и надмоћно, а истакли су се Чеман и Мартинко I. ВСЕ из Хатвана побеђен је са резултатом 2:0 (1:0).

БСК 16 — ВИКТОРИЈА (ОПАЛАНКА) 3:1 (2:1)
БСК 16 — БАЧКА 16 (ОПАЛАНКА) 2:1 (1:0)

Оба дана Ускрса 16 тим БСК-а из Бачтоварошa успео је да савлада госте из Опаланке. У првој утакмици против Ск Викторије успео је лако да однесе победу над добрим гостом. Голове су дали: Влајков, Станојев и Даниловац, а за госте лева полутка.

Много тежа борба била је другог дана против 16 тима Бачке из Опаланке. Противници су били равноправни, али су се домаћи показали као ефикаснији. Игра је била нарочито лепа у првом полувремену. Голове су дали: Тучев и Станојев, а за госте десна полутка. Оба дана судио је г. Катански добро.

Хумор

ОН ЈЕ НЕВИН

— Зашто сте украли револвер?
— Хтео сам да се убијем!
— Што сте га онда продали?
— Да бих могао купити метке!

СК ЛЕВЕНТЕ (Ујпаланка)—СК ЛЕВЕНТЕ (ДЕРЊЕ) 6:1.

На први дан Ускрса у Дерњама одиграна је пријатељска утакмица између ова два клуба. Пораз СКЛ-а из Дерње је велик, јер су многи играчи отишли у војску, тако да је тим знатно ослабљен. Ипак вредно је споменути неколико добрих играча, као што су Стефановић и Рака. У тиму Ујпаланке сви су играчи задовољили. Судија Којић био је непристрасан.

ОФУТАК ЛЕ—ПИРОШ ЛЕ 3:1

На први дан Ускрса домаћи тим Офутака заслужено је победио госте. Утакмица је била лепа, но једино је недостајала дисциплина гостима из Пироша, који су поред доброг фудбалског знања оставили врло лош утисак. Домаћи су играли пожртвовано, те је и победа заслужена. Голове су дали: Радованов, Веселиновић и Гари, а за Пирош Милорадов. Објективно је судио Ражнаћ.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 15

ЉУБАВ ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

Марк Калер

Између осталог, ради повећања расположења, испричао је шаљиву сцену која се малочас одиграла, а чији је главни јунак био странац, који се представио као власник виле. Марлена се није смејала као што су они то очекивали. Само је потпуно мирним гласом запитала:

— И то се одиграло непосредно пре нашег доласка?

— Јесте, уметнице. Тај човек се пре неколико минута удаљио. Али могу да вам кажем да је тако поносно изашао из куће као да би он заиста био газда. У основи мора да је велики мангуп, али цела та сцена била је тако весела да нисмо могли да се на њега љутимо.

— Ваљда је то онда тај човек кога смо малочас приметили у холу иза стуба? — запита конзул.

— Сигурно. Али немојмо даље да говоримо о томе мангупу. Присутност велике уметнице у нашем кругу много је занимљивији догађај. Уметница изгледа да већ дуже времена није била у Хамбургу.

— Већ доста дуго [illegible] а овде. Пре осам година ангажован сам у Берлину. Сада сам први пут дошла натраг, и то као гост позоришта где сам почела своју каријеру. Можете ми веровати да сам радо дошла у свој град после тако дуге паузе.

— Боже, како може да буде срећна тако велика уметница! Чувено име! Успех! Тек недељу дана како сте овде, а новине само о вама пишу!

— Мислите? По моме мишљењу срећа се не састоји само у томе! Али, ја вас, господо, молим да се забављамо, а да вас ја не буним у забави. Волела бих да мало обиђем просторије ове занимљиве куће. Ја сам већ доста чула о њој, а... боли ме глава и имам потребе да будем мало сама. Немој, драга Кити, нећу да те сметам, видим да ти јако прија цигарета.

— Хвала. Признајем да си хтела да испробаш наше пријатељство кад не желиш да устанем из ове угодне фотеље, — узвикну насмејана Кити, која је добро знала зашто хоће њена пријатељица сама да пође кроз кућу за коју је везују толико срећних и тешких успомена. Вероватно да су старе успомене оживеле и да стварно има потребе да буде сама да би могла себе да савлада.

Марлена је устала, насмешила се, а затим се упутила у трпезарију и у остале просторије.

Заиста, све је као и некад. Одмах је познала намештај који је некада обожавани Свансон наследио од својих родитеља, као и уметничка платна и скулптуре. Њих је Свансон скупљао са нарочитом љубављу и великим разумевањем. Само се библиотека нешто изменила. Осећало се да сада у њој други седе у великој кожној фотељи, поред које се налазила лампа са великим зеленим штитом. Вероватно да су и књиге биле више пута премештане и прегруписаване. Свансон је јако уживао у својој библиотеци. Највише је волео да у њој седи и да се забавља својим омиљеним писцима. Био је срећан када је нашао нешто ново, неку занимљиву књигу. Он се одушевљавао историјом и земљописом, а његова библиотека имала је чисто научни карактер. Стари научници велике вредности налазили су се поред редова младих, одличних научника. Он је био пун великих планова. Бавио се читањем разних дела и трудио се да напише историју реформације у Немачкој, пошто га је то питање највише интересовало. Да ли је он извршио ту своју одлуку, или је њен поступак утицао на њега да ништа не предузме? Поново је осетила да је многом чему крива. Она је већ тада знала да је он одлучан човек са лепом будућношћу и да се зато није хтео да покори њеној вољи. Она је хтела да попусти, пошто је морала да зна да је између њих двоје он јачи и значајнији.

Очи су јој засузиле. — Драги Боже, када бих могла све да поправим; када бих знала где се он сада налази. Његову љубав више никада не би могла освојити, пошто му је проузроковала велика разочарења, али би ипак покушала да одагна из његовог срца горчину због које је и напустио свој дом. Тада би он могао на миру да продужи свој стари живот.

Осећала је као да је књиге са златним словима љутито посматрају и оптужују. Била је тужна. Могао се чути сваки откуцај њеног срца. Поплашено је скочила, ставила руку на срце и истрчала из библиотеке.

Сада се налазила у његовој соби за рад. Опет су је обузеле топле и срећне успомене. На писаћем столу стајала је његова слика у златном оквиру. Чланови клуба поставили су је тамо да би он макар са слике могао да посматра њему до сада непознате госте.

Данас

Субота, 1 мај.
Јов. уч., Григ. Декан. Фил. и Јак.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Гросингер, Мусолини ул. 30, тел. 27—40.

Поповић, II Ракоци Ференц ут 124, тел. 33—74.

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 2 мушка детета.
Венчања: није било.
Умро: није нико.

✱

РАДИО

1 мај 1943.

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Мајско расположење ● **12.10:** Оркестар Дескарт ● **15.00:** Уметничке плоче ● **17.20:** Музика за игру ● **19.00:** Одломци из оперете »Мамзел Нитуш« ● **21.10:** Музика за игру (свира оркестар Илнички ● **23.00:** Музика за игру са клавира ● **23.15:** Одломци из филмова.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

30 април.

Дунав: Комаром 308 (—2), Будапешт 358 (—11), Пакш 362 (—7), Баја 454 (—2), Мохач 480 (—2), Бездан 516 (—), Гомбош (+4), Ујвидек 467 (+5).

Драва: Барч 095 (—2).

Тиса: Бачаросзнамењ 253 (—11), Токај 260 (—14), Тисафиред 250 (—12), Чонград 284 (—12), Сегед 37 2(—12), Тител 389 (—).

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), 20.24.

За Сабадку: 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.31 путнички воз (само до Сабадке), 20.24.

За Зомбор: 3.58, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител: 6.26, 20.27.

Из Будапеште: 18.08, 22.53 (брзи).

Из Сабадке: 7.38, 20.10 (убрзани моторни), 18.08, 22.53.

Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда, Зенте, Обечеја: 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Титела: 6.24, 16.11.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Г. Лазар Сувачар, Урсентиваћ. Примили смо ваше писмо са доносом, али љубакања сеоских младића и девојака нису за наш лист.

Радојче — Кула. Примили смо ваше писмо. Није обичај да се љубавне изјаве и поруке објављују преко листа. Кад би то увели, не би била довољна цела »Нова пошта« да све оваве поздраве објави. Напишите ви то њој директно.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Овим путем захваљујемо свима који су нам поводом преране смрти никад непрежаљеног нам сина

ЂУЛЕ КИША

изјавили саучешће и присуствовали погребу те тиме ублажили нашу велику бол. Нарочито захваљујемо г. Пастиу који се посебним говором опростио од мислог нам покојника, г. Клуки као и свима члановима клуба »Данубиус«.

Ујвидек, 30 април 1943.

1099 ОЖАЛОШЋЕНИ РОДИТЕЉИ

КТК (Кишкунфелеђхаза)--Раднички батаљон 5:2 (2:1)

На први дан Ускрса одиграна је у Кишкунфелеђхази пријатељска утакмица између домаћег КТК-а и Радничког батаљона. Бачвани су наступили у саставу: М. Влашки, Сава Дамјановић-Лика, Лаза Гавриловић, Миливој Петровић, Младен Ракић, Велимир Лалић, Ђока Летић, Радивој Радак, Жарко Пружар, Сима Ђорђевић и Јован Форкапић.

Већ у почетку игре гости су снажно навалили на гол домаћих, те су сви изгледи били да ће и победу однети. Али, већ у самом почетку, домаћима успева после једног корнера да дају први гол и тиме постигну вођство. Играчи радничког батаљона поново наваљују не би ли изједначили, но све њихове навале остају без успеха. Тако је игра текла све до 35 минута, када је повређени Ракић изишао са терена, а ускоро потом Летић додаје једну лепу лопту Пружару, ко постиже изједначујући гол. Морално ојачани гости наваљују потом свим силама на противнички гол, а нарочито се истицали Лалић, Пружар и Влашки. Међутим, одбрана попушта на махове и тиме, уместо гостију, водећи гол на крају првог полувремена постижу домаћи. У другом полувремену кондиција домаћег тима дошла је до изражаја и они већ у самом почетку успевају да повише резултат на 3:1.

У тиму гостију вршене су потом измене, али најзначајнија је била појава такозваног „Кенгура", из Ујвидека, који је у другом полувремену такође узет у тим. Тада је почела сасвим нова игра, дотле невиђена, која је поред озбиљности била протканa многобројним комичним сценама „маратонца Кенгура", који је изводио разноразне комичне егзибиције уз складну пратњу 1500 навијача, који су гласно навијали са „хојра Кенгур". Можда то навијање, а можда и урођени таленат, но Кенгур је у 30 минуту другог полувремена стварно успео да да гол и тај резултат, и поред стални надмоћности гостију, остаје све до краја.

Касачке трке
БУДАПЕШТА, X. Керепеши ут 9
(Преко пута источне железничке станице). Одржаће се трке
6 маја
са почетком у пола 3 часа 117

Фудбалски судија г. НИКОЛА ПОПОВИЋ-ЋАТА извештава све клубове у провинцији да ће по позиву радо одлазити у провинцију да суди утакмице. Понуде прима преко уредништва »Нове поште«.

Ск Левенте (Овербас)—УЦСЕ (Ујвербас) 3:1 (1:1). Утакмица одиграна на други дан Ускрса у Овербасу. Игра је била узбудљива и жива. У другом полувремену УЦСЕ нагло попушта и добија још 2 гола.

Ск Левенте (Мошор)—УХАК 2:1 (1:1). Гости су у реванш утакмици у Мошору морали подлећи грубом домаћем тиму. Судија је био слаб.

СКЛ (Тител)—Ск Берсеа (Ујвидек) 5:0 (2:0). У врло лежерној игри домаћи су заслужено победили противника. Играчи су се чували за утакмицу на други дан Ускрса. Код домаћих је цео тим био добар, а код гостију голман и центар-фор. Судија одличан.

СКЛ (Тител)—СКЛ (Жабља) 1:0 (0:0). Другог дана Ускрса СКЛ из Титела гостовао је у Жабљи. И поред напорног пута и умора од прошлог дана, гости су пружили лепу игру и однели победу. Домаћи су само у првом полувремену били достојан противник.

Ск Хуњади (Чурог)—Ск Атина (Турја) 4:3 (0:2). У Чурогу је домаћин тим заслужено однео победу, иако је гост водио у првом полувремену. Овом домаћи не губе вољу, већ са већим еланом у II полувремену разбијају противника и односе победу. Судија г. Шмит био је добар.

Ск Теренкеш (Сабадка)—ПСК (Пинцед) 3:2 (1:1). Игра је равноправна, али су гости срећнији и пред крај игре дају победоносан гол. Обе стране су пружиле лепу игру.

Ск Витез (Стапар)—Ск Силберек 5:2 (4:2). Ск Витез на први дан Ускрса заслужено односи победу на свом терену. Ово је била предигра СКЛ-а и ФК Олимписа. Судија г. Радић непристрасан.

МОВЕ ССШЕ (Сабадка)—ЧАК (Чантавер) 5:1 (2:1). У пријатељској игри у Чантаверу МОВЕ је убедљиво тукао неравноправног противника.

НШЕ (Надаља)—ОШК (Осијек) 2:2 (1:0)

Први дан Ускрса одиграна је у Осијеку пријатељска утакмица између горњих клубова. Утакмица је била веома жива и проткана низом комбинација обеју страна, а завршила се нерешеним резултатом 2:2. Утакмицу је непотребно сецкао судија, који је водио исту са доста грешака и досудио три пенала против гостију и један против домаћих, али ни један није у ствари био прави једанаестерац. Голове за домаће дали су Пенгер и Ђурчић, а за госте Јоцков и Попов II, који су уједно били и најбољи на терену. Код гостију сем тога истакао се и голман Андрић.

СК СИЛБЕРЕК—СК ПАРИПАШ 6:1 (4:1)

Ова утакмица одиграна је у Силбереку пред великим бројем гледалаца. Иако је домаћин тим ослабљен одласком најбољих играча у војску, успео је да савлада одличан и разигран тим гостију. Истакли су се код домаћих Дренић, Зарић, Ајрановић. Голове су дали за госте центар-фор, а за домаће Беквалац (2), Берић, Окрајнов, Дренић и Кренђић. Утакмицу је судио непристрасно г. Гагрчин.

Управа новооснованог клуба Ск Силберека умољава клубове да се ради везивања утакмица обрате на адресу: Милош Зарић, Силберек, Вепреди ул. 86.

Помен

Тужним срцем јављамо свима сродницима и пријатељима да ћемо својој милој и никад непрежаљеној ћерци

Јелени Тошић

рођ. Аврамовић

давати годишњи помен у понедељак 3 маја у 11 часова пре подне у капели на Алмашком гробљу.

Ујвидек, 1 маја 1943 год.

Ожалошћени родитељи

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

МЛАЂИ ТРГОВАЧКИ ПОМОЋНИК тражи намештење. Може ступити одмах. Адреса у Администрацији. 1100

ПОДУЧАВАМ ИЗ МАТЕМАТИКЕ ученике-це свих разреда гимназије, нарочито матуранте. Упитати: Ретек ул. 33, тел.: 40—43. 1107

ТРАЖЊА

БЕДИНЕРКУ тражим за четири сата дневно и то од 6—10 или од 6½—10½ сати пре подне без хране, од 15 маја. Упитати: Петефи Шандор улица 77, после подне. 1066

ПОТРЕБУЈЕМ УЧЕНИКА ВРЕДНОГ и послушног за ципеларски занат. Ујвидек, Бенито Мусолини, 8. 1088

ТРАЖИМ ДЕВОЈКУ ЗА 1 МАЈ, која уме да кува, уз добру плату, Мусолини, 21/I. 1090

ШЕГРТА ЗА ПЕКАРСКИ ЗАНАТ тражи за одмах **Антун Демер,** Петефи Шандор, 36. 1091

МАЊУ САМОСТАЛНУ КУЋУ по могућству са баштом тражи под кирију: Сударевић, II Ракоци Ференц ут 84. 1092

ТРАЖИМ ЖЕНСКОГ ШЕГРТА за фризерски занат. Рада Павлов, Ујвидек, Јокаи Мор 4. 1102

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ Сингерове моторне специјалне машине за плетење рупица и ушивање дугмади. Више стелажа, столова, хокерица, и двоје лакших ласколица. Алмашка, 5. 1078

ПРОДАЈЕМ: кудељно-фабрички инвентар: једну парну машину 10 HP, 10 Атм., фабрикат 1916 год., једну комбиновану ломљачу са 31 паром ваљака, 3 комада тромелшвинга од 2 метра, ширине, једну комплет трансмисију са точковима и један ексхаузер. ХЕРМАН И ДРУГОВИ, Дерање. 1095

ЖЕНИДБА-УДАЈА

СЛОБОДНА ДЕВОЈКА, распуштеница или удовица до 30 година, сирота или имућнија која жели доброг друга и да буде добар друг, нека ми пише опширно. (Вера и народност споредна.) Мартин Перишкић, Зомбор, Арок ул. 23. 1096

РАЗНО

Нова корпарска радња

ЧОЛИЋ РАДИВОЈ, корпар, Шајкашсентиван, Мусолини 780, на стоваришту има пијачних корпи и корпе за експорт воћа и поврћа. 1081

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају